

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Apdrošinātāja publiskā ceturkšņa pārskata sagatavošanas, publicēšanas un iesniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Apdrošinātāja publiskā ceturkšņa pārskata sagatavošanas, publicēšanas un iesniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likuma 41. panta astotā daļa un 91. panta ceturkā daļa un Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne vēlāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Apdrošinātāja publiskā ceturkšņa pārskata sagatavošanas, publicēšanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 11. augusta normatīvos noteikumus Nr. 128 "Apdrošinātāju publisko ceturkšņa pārskatu sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 128).</p> <p>Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likuma 41. panta astotā daļa nosaka, ka Latvijas Banka ir tiesīga pieprasīt apdrošinātājam (apdrošināšanas sabiedrībai, ārvalsts apdrošinātāja filiālei un dalībvalsts apdrošinātāja filiālei) pārskatus par tā darbību, nosakot šo pārskatu formu, saturu, iesniegšanas kārtību un termiņus.</p> <p>Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likuma 91. panta ceturkā daļa nosaka, ka apdrošināšanas sabiedrība sagatavo publiskos ceturkšņa pārskatus, lai informētu sabiedrību par apdrošinātāja darbību un finanšu rādītājiem. Latvijas Banka nosaka publiskajos ceturkšņa pārskatos iekļaujamās informācijas minimālo apjomu. Savukārt Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likuma 173. panta pirmā daļa paredz, ka ārvalsts apdrošinātāja filiāles darbību regulē minētā likuma 91. pants.</p> <p>Noteikumu projekta prasības būs saistošas apdrošināšanas sabiedrībām, ārvalsts apdrošinātāju filiālēm un dalībvalsts apdrošinātāju filiālēm.</p> <p>Lai paaugstinātu apdrošināšanas sabiedrību, ārvalsts apdrošinātāju filiāļu un dalībvalsts apdrošinātāju filiāļu darbības caurskatāmību un veicinātu tirgus disciplīnu, savlaicīgi sniedzot tirgus dalībniekiem, apdrošinājuma ņēmējiem, ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām salīdzināmu informāciju par to pārskata perioda finansiālo stāvokli, darbības rādītājiem, pašu kapitālu un maksātspējas aprēķinu, ir lietderīgi izdot ārējo normatīvo aktu, kas būs saistošs attiecīgajiem finanšu tirgus dalībniekiem.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka apdrošināšanas sabiedrības, ārvalsts apdrošinātāja filiāles un dalībvalsts apdrošinātāja filiāles publiskajos</p>

ceturkšņa pārskatos iekļaujamās informācijas minimālo saturu, publisko pārskatu publicēšanas kārtību un termiņus, kā arī apdrošināšanas sabiedrības pārskata iesniegšanas Latvijas Bankai kārtību un termiņus.

Noteikumu projekts satur identiskas tiesību normas kā Noteikumi Nr. 128, kuri zaudēs spēku ar noteikumu projekta spēkā stāšanās dienu, izņemot šādas izmaiņas:

1) noteikumu projektā vairs nav iekļauta prasība apdrošināšanas sabiedrībai atklāt informāciju par risku analīzi, vadību un pārvaldību un par grupas sastāvu (Noteikumu Nr. 128 5. pielikums), kas apdrošināšanas sabiedrībai jāatklāj reizi gadā saskaņā ar Komisijas 2014. gada 10. oktobra deleģētās regulas (ES) 2015/35, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārpadrošināšanas jomā (Maksātspēja II), prasībām, ar ko tika ieviests vienots Eiropas līmeņa regulējums attiecībā uz apdrošināšanas sabiedrības regulāri publiskojamās prudenciālās (uzraudzības) informācijas atklāšanu;

2) dalībvalsts apdrošinātāja filiālei tiek atcelta prasība publicēt dalībvalsts apdrošinātāja, kura filiāle tā ir, jaunāko pieejamo publisko pārskatu par dalībvalsts apdrošinātāja darbību un finanšu rādītājiem, kura pieejamība filiālei bija jānodrošina valsts valodā. Atceļot šādu prasību, tiek samazinātas dalībvalsts apdrošinātāja filiāles izmaksas, kas saistītas ar pārskata tulkošanu un tā publicēšanu savā tīmekļvietnē;

3) dalībvalsts apdrošinātāja filiālei tiek ieviesta prasība publicēt pārskatu, brīvā formā atklājot informāciju vismaz par Latvijas Republikā bruto parakstītajām apdrošināšanas prēmijām un izmaksātajām apdrošināšanas atlīdzībām sadalījumā pa apdrošināšanas veidiem (Noteikumos Nr. 128 dalībvalsts apdrošinātāja filiāles tika aicinātas izvērtēt šādas informācijas publicēšanas lietderību). Nosakot dalībvalsts apdrošinātāja filiāles pārskata publicēšanu kā obligātu prasību, papildu izmaksas ir vērtējamas kā samērīgas, jo pārskatu par parakstītajām prēmijām un izmaksātajām atlīdzībām sadalījumā pa apdrošināšanas veidiem filiāle regulāri sniedz Latvijas Bankai uzraudzības vajadzībām;

4) apdrošināšanas sabiedrībai, ārvalsts apdrošinātāja filiālei un dalībvalsts apdrošinātāja filiālei tiek ieviesta prasība, publicējot ceturkšņa pārskatus tīmekļvietnē, norādīt pārskata publicēšanas datumu.

Informācijas atklāšanas veidņu (noteikumu projekta 1.–4. pielikums) saturā izmaiņas nav veiktas. Precizēti 2. pielikuma pārskata aiļu un rindu nosaukumi, kā arī ieviesta aiļu numerācija 1., 2. un 4. pielikumā iekļautajiem pārskatiem. Visos pārskatos ir svītrotā aile ar pozīciju numerāciju ("Nr. p. k.") un ieviesta aile ar pozīciju kodiem, kas atbilst šobrīd elektroniskajās *MS Excel* sagatavēs esošajiem kodiem. 3. pielikums sadalīts divās veidnēs: nedzīvības apdrošinātāja pārskats un dzīvības apdrošinātāja pārskats, kas atbilst esošajām *MS Excel* sagatavēm.

	<p>Pārējās noteikumu projekta normas, kuras atšķiras no pašlaik spēkā esošo Noteikumu Nr. 128 atbilstošajām normām, paredz redakcionāla vai tehniska rakstura precizējumus un pamatā ir saistītas ar numerācijas maiņu un ar to saistīto atsauču precizēšanu un terminu aktualizēšanu.</p>
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta legitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības publiskojamās informācijas atklāšanai, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p> <p>Līdz ar to noteikumu projekts ir nepieciešams, lai veicinātu tirgus dalībnieku darbības caurskatāmību un tirgus disciplīnu, savlaicīgi sniedzot tirgus dalībniekiem, ieguldītājiem, apdrošināšanasņēmējiem un citām ieinteresētajām personām salīdzināmu publiski pieejamu informāciju par apdrošināšanas sabiedrības, ārvalsts apdrošinātāja filiāles un dalībvalsts apdrošinātāja filiāles attiecīgā pārskata perioda finansiālo stāvokli un darbības rādītājiem, un ļautu ieinteresētajām personām pieņemt individuālus lēmumus, saņemot finanšu pakalpojumus. Latvijas Bankai pārpublicējot savā tīmekļvietnē tirgus dalībnieku publicētos ceturkšņa pārskatus, to lietotājiem tiek vienuviet nodrošināta piekļuve tirgus dalībnieku publicētajiem datiem pārskatāmā un salīdzināmā veidā.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot apdrošināšanas sabiedrībai, ārvalsts apdrošinātāja filiālei un dalībvalsts apdrošinātāja filiālei prasības par ceturkšņa publiskajos pārskatos atklājamās informācijas minimālo saturu, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja publicējamās informācijas saturam un tās atklāšanas kārtībai.</p> <p>Noteikumi tiek izdoti, lai Latvijas Banka iegūtu datus, kas nepieciešami tās uzdevumu veikšanai, t. sk. finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzības veikšanai, uzraudzības statistikas sagatavošanai (publisko ceturkšņa pārskatu datu publikācija Latvijas Bankas tīmekļvietnē ir iekļauta Latvijas Bankas statistikas</p>

	<p>programmā), kā arī citu institūciju un sabiedrības informēšanai par apdrošināšanas sabiedrību, ārvalsts apdrošinātāju filiāļu un dalībvalsts apdrošinātāju filiāļu darbību Latvijā.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības pārskatu publicēšanai biežāk nekā reizi gadā, kā tas paredzēts Komisijas 2014. gada 10. oktobra deleģētajā regulā (ES) 2015/35, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksāspēja II), ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nerasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvais slogs un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā ietvertās prasības saistībā ar izmaiņām informācijas iesniegšanas kārtībā, pārejot no informācijas iesniegšanas, izmantojot datu ziņošanas sistēmu, uz informācijas iesniegšanu, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu, noteikumu piemērošanas sākotnējā periodā radīs nelielu papildu administratīvo slogu un izmaksas finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības. Finanšu tirgus dalībnieku administratīvās izmaksas jaunas informācijas sniegšanas kārtības ieviešanai precīzi nav aprēķināmas, jo tās šajā gadījumā atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, no tā, vai noteikumu projektā

	ietverto prasību ieviešanai finanšu tirgus dalībnieks izmantos iekšējos vai ārējos resursus.
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Apdrošināšanas un pārapirošināšanas likums; 2) Latvijas Bankas likums; 3) Noteikumi Nr. 128; 4) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"; 5) Latvijas Bankas 2024. gada 30. septembra noteikumi Nr. 320 "Apdrošinātāju un pārapirošinātāju pārskatu sagatavošanas noteikumi"; 6) Latvijas Bankas noteikumi, kas nosaka apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrību un ārvalsts apdrošinātāju filiāļu gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas prasības (noteikumi šā noteikumu projekta sagatavošanas brīdī ir izstrādē); 7) Komisijas 2014. gada 10. oktobra deleģētā regula (ES) 2015/35, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II).
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 23. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus iesniegt līdz 2024. gada 6. novembrim.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Apdrošinātāju asociācija un visi tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietverto prasību izpilde.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 26. novembrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>